

Saltkråkan lever vidare

I år skulle Astrid Lindgren fyllt 100 år. Skärgården har besökt Norröra, där många av scenerna i filmatiseringen av Saltkråkan spelades in. Snickargården, där familjen Melkersson bodde, ägs än i dag av familjen Eriksson, som både bor och driver sommarcafé där.

Ett besök på Café Snickargården på Norröra är en resa bakåt i tiden, som att kliva på iland på Astrid Lindgrens idylliska Saltkråkan. Håkan Eriksson, som tillsammans med sin familj bor på gården och driver caféet, tar emot med öppna armar och berättar frökostigt om arbetet efter Astrid Lindgren.

Sedan 1930-talet har Håkans släkt bott på tomt, som heter Skaten och betyder slutet, eftersom det ligger i slutet på udden. För tio år sedan startades Café Snickargården, där våfflor, varmkorv eller glass kan avnjutas i den idylliska trädgården. Nytt för i år är guidade turer på ön.

Mycket ihopklippt

Saltkråkan är ju egentligen en fiktiv ö, som blivit mycket kändare än själva Norröra. I år är det fyrtio år sedan den sista Saltkråkan-filmen spelades in. Norröra är bara en av många öar som användes vid inspelningen. Döda viken, till exempel, där hela gänget leker sjörövar, ligger i Ålands skärgård.

– Det är en besvikelser för många att filmer nästan är så ihopklippta. Söderörarna vill gärna få det att verka som att det mesta är inspelat där, men faktum är att de flesta husen ligger på Norröra, det var väldigt viktigt att alla hus låg på samma ö, säger Håkan.

Teddy och Freddeys skola ligger dock på Söderöra och var en skola i verkligheten. Och det är på Söderöra som stränder som Pelle hittar sin önskesten och Tjorven önskar sig chokladglass.

Håkans morfar, Henry

Sjöblom, hyrde ut Snickargården under inspelningarna som pågick mellan 1963-1967. På gården ligger också en gammal bagarstuga, där filmteamet klippte film om kvällarna.

Filmarbetarna intog verkligen hela ön under de fem inspelningsåren. Alla skådespelarna sov i ett hus på Norröra, men inte Torsten Lilliecrona (farbror Melker).

Rykten

– Det går rykten om att Torsten inte var så barnkär, berättar Håkan.

Eva Stibert (Märta) och Torsten hade dock landställe på Söderöra, vilket kan förklara varför han aldrig övernattade med barnen.

Familjen Eriksson har på många sätt varit delaktig i filmen, genom att låna ut båtar och även vara statist. Det är Håkans morfar som kör ångbåten Saltkråkan I.

– Morfar tyckte nog att det var kul att hjälpa till. Det är ju roligt att han faktiskt är med i filmen.

Regnade in

Snickargården var ganska förfallen för fyrtio år sedan. Mycket är påhitt och ihopklipp, men mycket stämmer också överens med verkligheten.

Det regnade faktiskt in på riktigt, berättar Håkan när han visar runt på ön och pekar ut exteriorerna till Stinas hus, gubben Vestermans hus samt affären. Stinas kök ligger egentligen inne i Snickargården, vars vardagsrum tjänar som Tjorvens sovrums. Håkan visar möbler

Viken Öjan nedanför Snickargården. Eftersom filmen klipptes ihop känns miljöerna inte alltid igen vid första anblicken, dessa bodar och bryggor ligger inte bredvid varandra i filmen. Men titta närmre, till höger syns en av alla de bryggor farbror Melker trillade i från. – Alla vill veta var Melker trillade i, säger Håkan Eriksson.

Den charmiga Snickargården flyttades från Svartlöga på 1880-talet och därför vet ingen riktigt hur gammal den är. Hunden Katja som är lånad som skådespelerska under sommaren får cafébesöket att kännas precis som på Saltkråkan. Hon är mycket duktig som Båtsman-stand in.

Håkan Eriksson hittade den autentiska handelsbodsskylten när han röjde ur vedboden inför caféstarten och tyckte det var kul att sätta upp den.

som finns kvar samt en tavla som han hängt på "rätt plats", efter att ha sett var den hängt i filmen. Han visar också var sälen Moses fick sin damm.

Och både ekan, som Tjorven gömmer sig under, och många andra detaljer, ser ut precis som då.

Idag renoverar Erikssons

Snickargården och de andra husen på Skaten, och fortsätter genom sin verksamhet att ha en viktig del i Norröras historia, som kommit att

spela en så viktig roll för svenskarnas bild av skärgården.

JOSEFINE HAGSTRÖM TEXT OCH FOTO
redaktionen@skargarden.se

Internationellt på Öjautställning

Tuffare, men med mycket humor och bra bredd. Så beskrivs årets skulpturutställning på Landsort, den 14:e i ordningen.

En internationell touche genomsyrar årets utställning på Landsort, som går under namnet Skulptur 2007. Anledningen är samarbetet med Svenska Skulpturförbundet. Konstnärerna ställer ut verk både på Landsort och i Konstnärshuset i Stockholm, vilket initieras av förbundet.

Många av verken har visats

utomlands och konstnärerna verkar och bor i andra länder, alla är dock svenskar.

Ynglar av sig

Nytt för i år är ett konstnärstipendium som delas ut på

Landsort i augusti, till en i Sverige yrkesverksam skulptör.

– Roligt att utställningen ynglar av sig på det sättet, säger stipendieutdelaren och

utställningsarrangören Arthur Hultling, nyligen fyllda 81 år.

Omöjligt hoppa av

– Jag har sagt att jag ska sluta innan jag blir 90, men fan tror't. Det här har blivit en angelägenhet för hela ön. Utställningen har fått sådan dignitet nu att det är omöjligt att hoppa av, säger han.

CARIN TELLSTRÖM TEXT OCH FOTO
carin@skargarden.se Tel: 08-54 54 27 04

Tre verk av Sam Westerholm, Ösmo.

Manligt motstånd, av Gunnar Carl Nilsson.